

מתי והאם נגמרת עבודת הביורורים?

מיעקב אבינו של פרשת 'ויצא' ליעקב של פרשת 'וישלח'.

תפיסה א' - "ביקש יעקב לישב בשלווה":

כל ימי ההולדת של השבטים חוץ מבנימין, הם בפרשת וישלח. כל ימי ההולדת של כל עם-ישראל, הם בפרשת וישלח. עשיו רואה לבסוף את כל המחנה הגדול והוא שואל: מי לך כל המחנה הגדול הזה? ויעקב עונה: "אשר חנן אלוקים את עבדך". כל ימי ההולדת, כל הבניין של האומה – של עם ישראל מתרחש לא בפרשת תולדות הגדולה – שבה יושב יעקב בבית אביו ובבית אמו. לא בפרשת תולדות שתחומה בתחילתה ובסופה באוהלי שם ועבר. תחילתה ביושב אוהלים, וסופה אצל יעקב ההולך לחרן – ורש"י לימד אותנו ש14 שנים הוא היה עוד באוהלי שם ועבר לפני שיוצא לחרן. אבל לא בפרשת תולדות מתרחשים הדברים הגדולים. דווקא בפרשת ויצא מהמקום הכי נמוך, הכי קשה, משם נולדים שבטי – י-ה. שם אצל לבן, "ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה".

יעקב מגיע עם כל המחנה הגדול ופוגש את עשיו, זוהי פגישה אדירה שחז"ל מדברים כאן על דבר שהיינו רוצים שיתרחש עכשיו אבל הוא מתעכב. תחילתה של פרשת וישלח:

[ד] וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים לְפָנָיו אֶל עֵשָׂו אָחִיו אֲרֻצָּה שְׂעִיר שָׂדֵה אֲדוֹם: **[ה]** וַיֵּצֵא אֹתָם לֵאמֹר כֹּה תֹאמְרוּן לְאֲדֹנָי לְעֵשָׂו כֹּה אָמַר עַבְדְּךָ יַעֲקֹב עִם לְבָן גֵּרְתִּי וְאַחַר עַד עָתָה: **[ו]** וַיְהִי לִי שׁוֹר וַחֲמֹר צֹאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה וְאֲשֻׁלְחָה לְהַגִּיד לְאֲדֹנָי לְמַצֵּא חֵן בְּעֵינָיֶךָ:

כאן המגמה של יעקב היא "למצוא חן בעיניך". אגב, ברור ליעקב שזה אמור להיות המצב. יעקב יצא לחרן בציווי של אבא, ובשליחות של אבא ואמא. בכתב השליחות שהוא מקבל נאמרים לו דברים חשובים על אשה, ועל ברכת ה', אבל נאמרת לו עוד הוראה מאד חשובה: שהוא צריך ללכת לשם – "עש שוב אף אחיך ממך, ושלחתי ולקחתיך משם, למה אשכל גם שניכם יום אחד". בכתב השליחות של יעקב, הוא לא רק יוצא לחרן, אלא הוא חייב להיות שם עד שיקראו לו. כל פעם שעולה לנו השאלה מדוע הוא לא חזר לפני כן, ומדוע הקב"ה צריך להגיד לו לשוב, כאן התשובה – כי לא קראו לו. וגם לכאורה אפילו הוא חוזר לפני שקראו לו, אבל בעומק צריך לחפש את הקריאה של רבקה אליה. המלאך בא להגיד לו בשמו של הקב"ה לשוב לארץ האבות, ומה יעקב עושה? קורא לרחל וללאה ובודק אתם האם יש כאן את דברי רבקה שצריך לחזור.

בסוף יעקב מגיע ללזבזב בת אל – כשהוא חוזר, והוא פוגש שם את דבורה מינקת רבקה. דבורה נקברת מתחת לבית אל – תחת האלון – ויקרא שמו אלון בכות". רש"י אומר: מה דבורה מחפשת עם יעקב? מהיכן היא הגיעה? אנו זוכרים את המיניקת מפרשת חיי-שרה, שלבן ואמו שלחו את רבקה עם אליעזר, הם שלחו גם את מיניקתה. מאז לא שמענו עליה כלום, ולא ראינו שום פעולה שלה. המיניקת הזו – שיצאה ביחד עם רבקה, היא צריכה להיות לפחות בת 140-150 והלאה (אפילו לפי החישוב הכי פחות ברש"י). יעקב פוגש את המיניקת כי היא זו שתגיד לו לחזור. היא העדה היחידה שהייתה נוכחת בפרשת חיי-שרה בברכות של רבקה – "וירש זרעך את שער שונאיו", והיא מסיימת את המעגל ומגיעה עכשיו לבית אל – כדי להקים שם את המזבח – שלימים יהפוך לבית אלוקים.

פרשת ויצא מוקדה לעשרים שנה, בהם היה ליעקב תפקיד אחד- והוא עבודת הביורורים. בעבודה זו מגיעים אל המקומות הכי קשים ומבררים את הכול, אבל בשניה שבר צריך לצאת חייבים לברוח.

יעקב יוצא לפגוש את עשיו – בחלום שהגאולה מגיעה. כי הרי אם עשיו בא, והוא קיבל את ההוראה לצאת משמע שעשיו – כבר מחל. כי הרי אמו אמרה לו שהיא תקרא לו "בשוב אף אחיך עמך".

היציאה של יעקב לפגישה של עשיו – חייבת להיות כשיעקב מבין שעשו כבר מפויס עמו, כי אחרת אמא לא הייתה שולחת לקרא לו. לכן יעקב – שולח דבר ראשון את המלאכים – כדי למצוא חן בעיניו. רק בעקבות המלאכים שחוזרים הוא מבין שהתמונה שלו צריכה להשתנות:

תפיסה ב' – עבודת הבירורים צריכה להימשך:

ז וַיֵּשְׁבוּ הַמַּלְאָכִים אֶל יַעֲקֹב לֵאמֹר בָּאנוּ אֶל אַחִיךָ אֶל עֵשָׂו וְגַם הֵלַךְ לִקְרַאתְךָ וְאַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ עִמּוֹ: **ח** וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיֵּצֵר לוֹ וַיַּחֲזֵק אֶת הָעַם אֲשֶׁר אִתּוֹ וְאֶת הַצֹּאן וְאֶת הַבְּקָר וְהַגְּמָלִים לְשֵׁנֵי מַחֲנוֹת: **ט** וַיֹּאמֶר אִם יָבוֹא עֵשָׂו אֶל הַמַּחֲנֶה הָאֶחָד וְהָפְהוּ וְהָיָה הַמַּחֲנֶה הַנֶּשְׂאָר לְפַלִּיטָה: **י** וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֱלֹהֵי אָבִי אַבְרָהָם וְאֱלֹהֵי אָבִי יִצְחָק יְהוָה הָאֵמֵר אֵלַי שׁוּב לְאַרְצְךָ וְלִמְוֹלְדֹתֶךָ וְאִיטִיבָה עִמָּךְ: **יא** קָטַנְתִּי מְכֹל הַחֲסָדִים וּמְכֹל הָאֱמֶת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת עַבְדְּךָ כִּי בְמִקְלִי עִבְרָתִי אֶת הַיָּרְדֵן הַזֶּה וְעַתָּה הֵייתִי לְשֵׁנֵי מַחֲנוֹת: **יב** הַצִּילֵנִי נָא מִיַּד אַחִי מִיַּד עֵשָׂו כִּי יֵרָא אֲנֹכִי אִתּוֹ פֶּן יָבוֹא וְהִכָּנִי אִם עַל בָּנָיִם: **יג** וְאֵתָה אֲמַרְתָּ הֵיטֵב אִיטִיב עִמָּךְ וְשָׁמַתִּי אֶת זֶרְעֶךָ כְּחוֹל הַיָּם אֲשֶׁר לֹא יִסָּפֵר מְרֹב.

אלו שתי החלוקות בקריאות. בהתחלה הוא מגיע בתודעה שעשו בשלום עמו, אבל רק לאחר שהמלאכים חוזרים הוא מבין שצריך להתכונן למלחמה וחייב בסכנה.

הפתיחה הזאת היא חשובה, כי היא מביאה אותנו לנקודה החוזרת לאורך כל הדרך וגם בפרשת וישב. יעקב מסיים את סיפור שכם, וסוף וישלח: "וישב יעקב בארץ מגורי אביו", ורש"י הידוע: "ביקש יעקב לישב בשלוה קפץ עליו רוגזו של יוסף"...לא דים שצדיקים מה שמתקן להם מה שלעולם הבא, אלא שמבקשים לישב בשלוה גם בעולם הזה". יעקב מבקש לשבת בשלוה במובן העמוק- שהגאולה כבר תתממש כאן ועכשיו. הוא מבין ששב אף אחיו לחלוטין, אבל רק אח"כ הוא מבין שהוא לא מתכוון להורגו – לא יהיה "למה אשכל גם שניכם יום אחד", אבל זה לא הגאולה. וגם אם עשו חושב שהגאולה כבר הגיעה, אבל אני "אתנהלה לאטי". "עד אשר אבוא אל אדוני שעירה".

יש כאן רובד של שאיפה, ומצד שני המציאות. המציאות היא מציאות שגומרת לשאיפה להתאחר, אבל אין ברירה. שואלים חז"ל – "אפשר יעקב אמיתי היה? , שהרי חזרנו על כל המקרא ולא מצינו שהלך יעקב אצל עשו? אלא אמר לו לעתיד לבוא שנאמר "ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשיו". ואז יעקב עובר ומתחיל את הכול מהמציאות היותר נמוכה כבר בא"י. התהליך הזה הוא כל ספר בראשית, אבל שיאו הוא אצל יעקב מתחילת הדרך.

ככול שיורדים למטה יותר, יורדים כדי לעלות יותר למעלה, אבל העלייה תתארך. כי אם אתה חושב שכבר אפשר לשבת בשלוה, אתה פתאום מגלה שצריך לרדת יותר נמוך.

"ויהי לי שור וחמור", חז"ל אומרים – שהוא רמז לו למשיח. שור זה יוסף, וחמור – זה של המשיח. וצאן ועבד ושפחה ואשלחה להגיד לאדוני. את רמז המשיח – חז"ל מוצאים בפרשת וישלח המון. מדוע? כי כאן מופיע כל הבירורים שמכשירים את הופעת המשיח. "כי הילדים רכים", מי הם? אומרים חז"ל – "עדיין לא נולד אותו שנאמר בו "כי ילד יולד לנו בן ניתן לנו ותהי המשרה על שכמו ונקרא שמו פלא יועץ אל גיבור אבי עד שר שלום". זה הילד שהוא בתהליך ההריון, חבלי משיח הנה זה בא.

אנחנו בתוך התהליך הזה.

"ויהי לי שור וחמור" – 'עני ורוכב על חמור' או 'ענני שמיא'?

בחסידות מופיע שאלה מדהימה. חז"ל אומרים – שהשור והחמור מסמל כבר בתחילה את המשיח. החמור מזכיר לנו את המשיח, אבל הרי חז"ל אומרים – שהמשיח יבוא באחד משני צורות – "עם ענני

שמיא" – כלומר הוא יבוא על ענני שמיים. ופסוק אחר אומר "עני ורוכב על חמור". אומרים חז"ל – "זכו עם ענני שמיא, לא זכו –עני ורוכב על חמור".

כשיעקב שולח לעשו – את ההודעה הראשונה הוא חושב עדיין שהנה הגאולה. כלומר יעקב מצפה שעשו לא כועס, ויעלו מושיעים בהר ציון, ואז הוא קולט שהעסק קצת מסובך – אז למה הוא אומר – "שור וחמור", הרי היה לו לדבר על המשיח של ענני שמים. הרי אם החמור מתאר את המשיח במצב שהם לא זכו, ויעקב הרי חושב עכשיו שהם זכו – אז מדוע לתאר בשור וחמור?

התשובה בחסידות היא מדהימה. התשובה של "זכו על ענני שמים" פירושו זכו –זזה המדרגה הגבוהה ביותר, ואם לא זכו אז על חמור. אבל בחסידות מסבירים בדיוק הפוך- "זכו" – הכוונה שענני השמים מתארים את העולם הזך, את תכלת השמים – את העולם הטהור. שהקב"ה ברא אותנו בעולם הזה- הוא ברא אותנו – לא רק כדי להוריד מלמעלה למטה, אלא בעיקר לזכך את העולם הזה. "זכו" – כלומר – אם נמצאים רק בדברים הזכים למטה- והכול כבר בדברים העליונים והמופלאים – אז יהיה משיח. זה יהיה משיח שיבוא על ענני שמים – כי הם למעלה. אבל אם "לא זכו" – הם לא זכים, אלא הם למטה למטה –והם מבררים את הכול. אז המשיח הוא משיח שאין לו משלו כלום – "כי במקלי עברתי את הירדן". המשיח הוא כבר בלי כלום, וכל מה שיש לו זה "אין עוד מלבדו" ואת זה הוא מגלה ע"י גילוי אלוקות במקום שהוא בכלל לא זך. לא כי אתה רוצה, אלא כי בע"כ אתה נמצא שם. אילו היה נשאל יעקב אם הוא היה רוצה לקבל את ברכת עשיו – הוא לעולם לא היה מסכים, אילו היה נשאל האם הוא רוצה לצאת לחרן – בוודאי לא היה מסכים. אבל הקב"ה שלח אותו – כדי שהוא ירומם את הכול. רק שם הוא יכול להרים את הכול למציאות שמביאה ל"עני ורוכב על חמור".

"מלאכי אלוקים עולים ויורדים" – הכול אלוקי, אבל בבוקר כבר בחרן – הכול נגמר. כי כבר מגיעים ללאה ומגיעים ללבן ויש בעיות. הוא מגיע מתוך 14 שנה אצל שם ועבר, וחולם על מלאכי אלוקים. ומה קרה אחרי עשרים שנה בבית לבן? פוגעים בו מלאכי אלוקים – ממש. זה המדרגה העליונה יותר.

אם נחזור לעשו ולמלחמה – רש"י אומר "התקין עצמו לשלושה דברים דורון תפילה ומלחמה" במדרש כתוב "הכין", ואילו רש"י אומר "התקין עצמו". מה ההבדל? התקין – זה שהייתי במדרגה גבוהה ועכשיו הבנתי שאני צריך לרדת יותר נמוך – ולהתקין את עצמי במקום אחר – יותר נמוך. הוא מתקין את עצמו לרדת יותר נמוך לדורות תפילה ומלחמה – כדי לעלות יותר גבוה.

"וישא יעקב רגליו" – איך נשא? רש"י אומר שהוא פשוט רץ. אבל למה לרוץ? לאן? זה השיעור שיעקב מלמד אותנו – כי ככול שאדם מבין שהוא מלכתחילה רוצה לשבת בשלוה, אבל אם הקב"ה הכניס אותי לעבודת הברורים – כדי להעלות את העולם יותר גבוה- אז אני נעשה קל ללכת.

"ומה היה עושה בלילה?"

חז"ל דורשים על תחילת ויצא: "וישכב במקום ההוא". רש"י אומר – "במקום ההוא שכב, אבל 14 שנים אצל שם ועבר..." הוא למד. המדרש מביא עוד דעה: "וישכב במקום ההוא – במקום ההוא שכב, אבל עשרים שנה בבית לבן לא שכב". זה הרי הפשט – "ותדד שנתי מעיני, אכלני חורב וכו'". לפי המדרש זה הלילה האחרון שהוא שכב, ולכן בלילה הזה הקב"ה סידר לו שינה, כדי שיהיה לו כוח הלאה. וממשיך המדרש:

"ומה היה עושה בלילה?" מה פירוש השאלה- הרי הוא היה עובד כל הזמן? אומר המדרש: "היה אומר ספר תהילים" שכתוב: "ואתה קדוש יושב תהילות ישראל". ודעה שניה מה היה עושה: "היה אומר ט"ו שירי המעלות". שכתוב: "שיר המעלות יאמר נא ישראל". מה הפשט –של השאלה? מה היה עושה? ומה ההבדל בין כל התהילים לכל שירי המעלות?

המדרש שואל – כי כולנו יעקב, וכולנו מתגלגלים בעל כורחנו לבית לבן. יש דברים שאנו עושים מרצוננו. ואנו עושים אותם גם בשכל שלנו, וכי אנחנו רוצים – כמו לימוד תורה. אבל יש דברים שהם בעל כורחנו – וזה השלב של עבודת הברורים. עכשיו הגענו למקום כ"כ נמוך, אבל חשוב לזכור –

שיורדים למטה כדי להעלות. אז מה היה עושה בלילה – הארוך הזה? הלילה זה מה שרואה יעקב בלילה האחרון שהוא איש תם, אבל מכאן והלאה הכול היה לילה וחושך. אז מה היה עושה? איך לא בוכים? איך מאירים את הכול? על זה באה התשובה הראשונה- איך מאירים – מתחזקים באמונה ואומרים תהלים. "ואתה קדוש יושב תהילות ישראל". הבעל שם טוב היה מסביר – הקב"ה יושב, הקב"ה מתקיים, הקב"ה קדוש רק מעצם זה שהוא נמצא על תהילות ישראל.

טוב אז למה גם שיר המעלות? מסביר הרבי, ששיר – זה לא אמונה, אלא שיר זה שמחה. אני מבין איך הוא החזיק מעמד באמונה, ואיך הוא לא בכה, אבל איך הוא שמח בתוך הלילה הזה? איך הוא שמח בתוך החושך הזה? איך הוא הגיע למדרגה שהוא רץ? זה רק מתוך שיר המעלות – שרק ישראל יכול לומד אותם. והם כנגד – י-ה – טו' שירי המעלות. שירי המעלות – "שיר המעלות אל ה' בצרתה לי קראתי ויענני". אז למה שיר? הרי אני בצרה? אלא אני שר – כי אני מבין שהקב"ה איתי בצרה. אני רואה בפועל ממש – מתוך הצרה- את האור הגדול. וזה הסיבה מדוע רבי עקיבא משחק שהוא רואה את השועל.

והשיר מסתיים – "אני שלום וכי אדבר המה למלחמה". זה יעקב שבא שלם, והוא בא לדבר עם עשו, ומתכוון למלחמה. שיר המעלות – זה שיר שעולם ועולים איתו.

והשיר הבא- "אשר עיני על ההרים מאין יבוא עזרי". קודם כל שאלה – מהיכן הוא יגיע? הרי אין לי כלום. אבל זה גם תשובה – שרק מהכלום הזה- מהאין – יבוא העזרה שלי. דווקא מתוך החושך הזה יגיע האור הגדול. שאני באמת מגיע לאין – שאין לי כלום משלי, ואני רק עושה את מה שהוטל עלי מתוך אי רצון – אז יבוא העזרי.

וכשאני ב"אין" – אני מבין שעזרי מעם ה'.

"זבדני אלוקים אותי זבד טוב":

לכל זה מגיעים מתוך יומהולדת אחת. לכל השבטים יש שמות יפים, אבל מה עם זבולון? זה לא נשמע טוב? – "עתה יזבלני אישי"?

בכול הפרשות הצדיקים דומים לבוראם. יעקב רועה את הצאן מצד אחד, וגם הקב"ה רועה אותנו. לאה מדברת על עצמה – אבל היא מדברת גם על כל אחד מהשבטים. ורחל מדברת על עצמה- אבל היא גם מדברת על הילד. לאה מגיעה לזבולון – מכל מה שהיא עוברת:

[יט] ותהר עוד לאה ותלד בן ששי ליעקב: [כ] ותאמר לאה זבדני אלהים אתי זבד טוב הפעם זבדני אישי כי ילדתי לו ששה בנים ותקרא את שמו זבלון.
(פרק ל')

זבד פירושו על פי האונקלוס- 'חלק'. "הפעם יזבלני אישי" מסביר רש"י: לשון בית זבול, בית, מדור". הפסוק בית זבול מופיע אצל שלמה בהקמת המקדש: "ה' אמר לשכון בערפל, בנה בניתי בית זבול לך מכון לשבתך עולמים".

רש"י אומר שהמילה 'זבול' היא דירה, מדור. כלומר לאה אומרת שעתה יעקב יבוא לדור עמה. אבל צריך לדייק ברש"י – כי הוא אומר – "מענתה לא תהא עיקר דירתו, אלא עמי". מקור הדברים של רש"י והא בית זבול. ומאד מעניין, בתנ"ך המילה זבול מופיעה כמה פעמים, וכמעט בכל הפעמים לגבי בית המקדש, אבל יש עוד מקום בישיעהו בפסוק שהוא בנבואת כאב על החורבן: "הבט ושמים וראה מזבול קודשך ותפארתך". כלומר יש גם כנראה למעלה, שהוא נקרא זבול.

בעוד הקשר אחד מופיע בחבקוק שהוא מתאר את שמש בגבעון דום שיהיה בעתיד: "שמש וירח עמה זבולה" – כלומר עמד במקומה.

בלשון משנה – המילה הזו כבר אחרת. בחז"ל היא מופיעה: "לזבל שדות". זיבול קרקע – דישון, נקרא באותה מילה ובאותם אותיות. לדעתי בתנך יש פסוק אחד שמעביר אותנו מהמקרא ללשון המשנה. הפרק בתהילים פרק מ"ט אותו אומרים בבית האבל:

כִּצְאֵן לְשֵׂאוֹל שְׂתוֹ מֵת יָרְעֵם וַיִּרְדּוּ בָּם יִשְׂרָאֵל לְבַקֵּר (וצירם) וְצוּרָם לְבָלוֹת שְׂאוֹל מִזְבֵּל לוֹ:

בארמית – הקבורה נקרא "זיבולא בתריתא" – הפעם האחרונה שמזבלים את האדמה. מה זה בית זבול? שלמה המלך אמר "מכון לשבתך עולמים". מה זה מכון? מכון זה מכון. כלומר "מכון לשבתך פעלת ה'" – בית המקדש של מעלה מכון כלפי מעלה. כלומר שלמה בונה בית זבול, שהוא מול הבית זבול – שלמעלה. כלומר שלמה בונה את הבית זבול של הקב"ה למטה.

"שמש וירח עמד זבולה" – כלומר זה הבית זבול למעלה. שלמה מכין משהו מעורר את הלמעלה. הוא מכין דבר שיש מולו משהו למעלה. זה "זבול קודשך ותפארתך".

אז מה הקושי: הקושי הוא אם בית זבול הוא בית המקדש, וזה מקום עליון, אז מדוע לאה אומרת זאת דווקא בזבולון הרי הוא יהיה הסוחר? הוא יהיה "לחוף ימים ישכון". אז מדוע הוא בית המקדש?

פסוק מוכר של הברכה לזבולון: "עמים הר יקראו שם יזבחו זבחי צדק כי שפע ימים ינקו ושפוני טמוני חול" איזה הר מדובר? הר המוריה. ומי זה העמים? בית תפילה לכל העמים. אז מה הקשר לזבולון? הרי זה קשור ליהודה או בנימין, או כהנים, אבל למה זבולון? ומה זה 'זבחי צדק'?

רש"י מסביר – איך העמים יגיעו הנה? הכול בגלל עסקים. כי זבולון ימכור להם מרגליות והם יגיעו עד צידון, ואם הם מגיעים עד הספר, אז יהיו חייבים לבקר בירושלים ויראו "מהי אומה זו ומהי יראתה ומהי אלוהיה". ואז הם מגיעים אל ההר ומבינים שה' אחד ושמו אחד. אלא רק מזבולון אלא מגלים את זבחי הצדק, והם מבינים מה זה צדק בעולם.

איך מתגלה הגאולה הגדולה הזו? כי נתאוה הקב"ה להיות לו דירה הכי בתחתונים שאפשר להיות. עיקר הדירה היא לא אצל ראובן ולא אצל לוי ולא יהודה, אלא זבולון. "הפעם יזבלני אישי" – הפעם בניתי את עיקר דירתו לא רק של יעקב, אלא של אלוקי יעקב. כי מהו באמת הרצון האלוקי? הרצון האלוקי הוא שהאלוקות תגלה במקום הכי נמוך וזה זבולון.

כשמזלים קרקע- הקרקע מצמיחה בכול מקרה, השאלה מה היא מוציאה? אם אתה רוצה את התוצאות הכי טובות – חייבים להפוך את הכול למטה. אם אתה רוצה פירות טובים – תזבל. תזבל אם הדבר הכי נמוך – צועה של חיות, ועל ידו אתה מגלה את הרצון האלוקי במקום הכי נמוך.

גם בבית המקדש- בלילה לא עושים כלום, רק מזבלים. כל הלילה זה האברים והפגרים וזה הזיבול שהוא המלאכה הכי יוקרתית – "מי יזכה בתורמת הדשן" – בבוקר על זה. ופעם הרגו אחד את השני על זה כי זה בית זבול.

זה כל הפרשה – "עם לבן גרתי" – או גר, או תריג מצוות שמרתי. כי אפשר להיות עם לבן – רק אם שומרים תריג מצוות. לגור עם לבן – זה להיות בתוכו ממש, ואפשר רק עם המצוות. רק אם מרימים את הכול למעלה.

בתחילת 'ויצא' המלאכים בחלום, ובסוף המלאכים עוזרים לו להעביר את הכבשים, ובוישלח זה ממש. אבל הוא מגלה שעדיין לא הגאולה והוא מתקין את עצמו לשלב הבא. והוא מתקין את עצמו כל הזמן – גם כשהוא יורד למצרים. "אל תרא מרדה מצרימה.. ויוסף ישית.. ותחי רוח יעקב".

רק פעם אחת בשנה יש עבודת לילה בבית המקדש- פעם אחת בלבד בשנה – שמחת בית השואבה. מה העבודה? "וכל המונע עצמו מעבודה זו" אומר הרמב"ם וכו'. רק את ניסוך המים של סוכות אפשר לעשות גם בלילה- ושם היו אומרים את ט"ו שירי המעלות. למה בלילה? כי זו העבודה של הלילה.

לשמוח ולהאיר את כל החושך. בלילה מזבלים את הכול, וכשמזבלים – והאברים קריבים – אז אפשר לשמוח. ולמה נקרא שמה- כי משם היו שואבים את רוח הקודש.

כל המהלך – הוא איך הכי הכי בשלווה אני חוטף לא עלינו את מה שאני מקבל, רק כדי לברר שמהמקום הכי נמוך יכולה להופיע העליה הגדולה ביותר. ואם אמת ואמונה, ואמונה בלילות שהיא של יעקב – אז שם אומרים ט"ו שירי המעלות – אש נזכה לבית זבול במהרה בימינו אמן.